

Impact en gevolgen van noodlottig ongeval Helenaveen

26 januari 2018

Gebr. van der Steen Bedrijven

1

Doel!

- Delen wat de gevolgen zijn als het echt misgaat.
- Leren van bevindingen om herhaling te voorkomen.
- Elkaar informeren
- Ongeval(len) bespreekbaar maken
- Communiceer en **spreek elkaar**, opdrachtgevers, leidinggevende, comakers, leveranciers, bewoners en omstanders **aan** op veiligheid ter voorkoming van ongevallen!!

Gebr. van der Steen Bedrijven

2

Korte beschrijving werkzaamheden en ongeval 26-01-2018 ^{1/2}

- Bij de afronding van het grote saneringsproject van een Waterleiding in Helenaveen behoefde nog slechts 1 waterhuisaansluiting van een woning/boerderij overgezet te worden en enkele eindpunten in de hoofdleiding geplaatst te worden.
- Op verzoek van bewoner enkele keren uitgesteld en op vrijdag de 26^e januari 2018 ingepland zodat deze erbij kon zijn.
- Bewoner verzocht zijn inrit / terrein zoveel mogelijk te ontzien.
- 's-Morgens begonnen om aan de hand van de KLIC de waterhuisaansluiting te zoeken, naast de oprit tussen de bomen. Dienstkraan was niet bereikbaar door geplaatste gastank.
- Collega's / medewerkers hebben tot ca. 12:00 tot 1,50 m1 gezocht en waterhuisaansluiting niet gevonden, na onderheulen de mogelijke witte pvc 25 mm leiding ca. 80 cm1 onder het straatwerk gevonden.
- Na door 3 personen beoordeelt te zijn geconcludeerd dat dit de waterhuisaansluiting zou moeten zijn, kleur / diameter komt overeen, geluid door ertegenaan te tikken ook. Daarnaast vergelijkbare situaties op dit werk meegemaakt.
- Tijdens de lunchpauze afgesproken dat collega de huisaansluiting van het water over ging zetten. In de veronderstelling zijnde dat het een waterleiding was de leiding met een PE-tang geknipt in het onderheulde deel van het montagegat.

3

Korte beschrijving werkzaamheden en ongeval 26-01-2018 ^{2/2}

- Collega riep monteur/fitter aan of alles goed ging en zag hem ook raar liggen en belden collega's voor hulp met verzoek 112 te bellen.
- Collega is door elektrocutie overleden, daarnaast bleef hij ook nog onder spanning staan, waarbij te hulp geschoten collega's ook een schok kregen, daar ze dachten dat hij onwel was geworden en niet het vermoeden hadden dat hij een 4x50 AL laagspanningskabel geknipt had i.p.v. een waterleiding.
- Hulpdiensten n.a.v. melding 112 direct ingeschakeld (voordat collega's hulp verleenden).
- Hulpdiensten hebben nog geprobeerd te reanimeren, echter hulp mocht niet meer baten.
- Betrokken medewerkers ter plaatse onderzocht op letsel wat gelukkig niet het geval was.
- Betrokken collega's, zijn na ca. 45 minuten naar politiebureau Asten gegaan voor de eerste verhoren.
- Ook betrokken netbeheerders, Brabant Water en ENEXIS zijn geïnformeerd om situatie veilig te stellen en om nadien de energie en waterlevering te herstellen.
- Ter plaatse onderzoek door forensische recherche en geïnformeerde Inspectie SZW. Later ook Agentschap Telecom.
- Na ruim 4 jaar is alles met nabestaanden, Inspectie SZW, OM, verzekeringen en Stichting Arbeidsongevallen afgehandeld.

4

5

Wat te doen om herhaling te voorkomen?

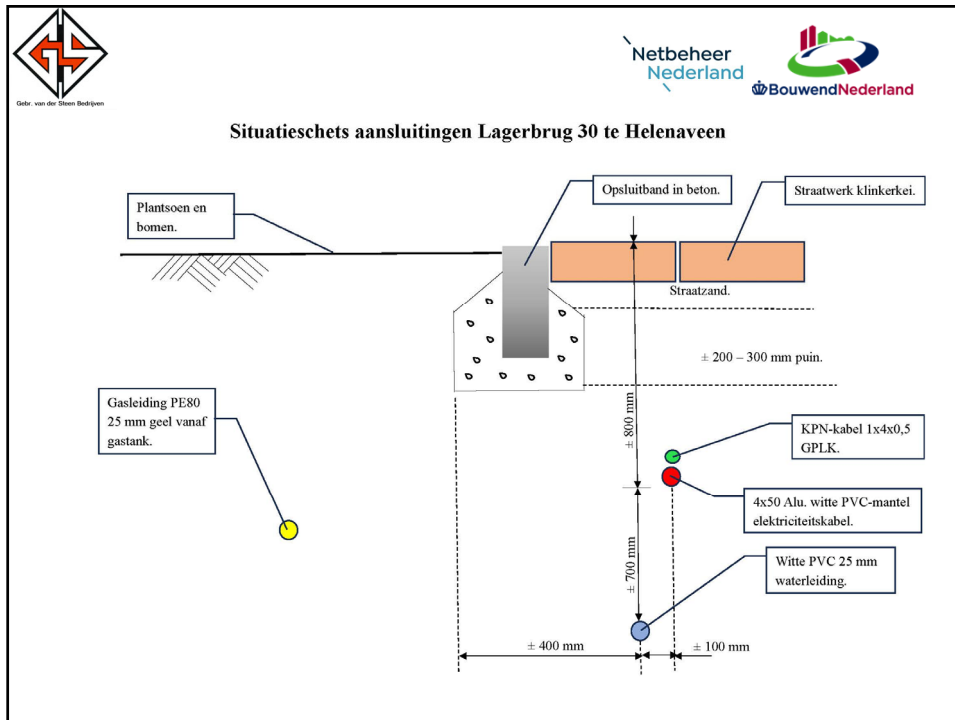
- Zorg voor een overzichtelijke, veilige en ruime werkplek / montage-/lasgat.
- Benader de te bewerken kabel- en of leiding altijd van boven, zodat je er een goed zicht op hebt.
- Hou rekening met een "vlucht- en hulpweg" voor je werkplek.
- Het opbreken van wegdek, fundering enz. mag nooit een belemmering voor een veilige en goede werkplek zijn.
- Ben er 100 % van overtuigd dat je de juiste kabel en of leiding hebt, gebruik hiervoor de KLIC en beschikbare meetmiddelen!!
- Knip, zaag of monteer nooit een kabel- en of leiding in een onderheulde situatie!!
- Overtuig je ervan dat je ook alles gevonden hebt, bij twijfel stoppen, uitvoerder en netbeheerder inschakelen.
- Gebruik het juiste en waar mogelijk geïsoleerd gereedschap.
- Gebruik beschikbare meetapparatuur om kabel- en of buis te detecteren, bijvoorbeeld voltmeter, metaaldetector enz.
- Laat je niet beïnvloeden door tijdsdruk, omgevingsfactoren als bewoners, opdrachtgevers en of collega's, maar kies vóór en denk aan je eigen veiligheid.
- Ben bekend met regionale verschillen, o.a. in Zeeland blijkt er tussen 1970 én 1990 grijze slagvaste pvc-buizen voor huisaansluitingen te zijn gebruikt wat verwarring oplevert t.o.v. LS-kabel 4x10. Wellicht inregelen risicokaarten??
- Delen van voorvallen cq ongevallen om dit te voorkomen.
- Gebied gebonden instructies inregelen m.b.t. bekende risico's.
- Structureel vervangen van ongepantserde en slechte kabel.
- Kabel- en leidingsselectieprocedure hanteren / introduceren bij opleidingen en in regelgeving (VIAG – BEI – KIAD).
- Onafhankelijk toezichthouder m.b.t. de veiligheid op het Elektriciteitsnet vergelijkbaar met de SODM.

- **VEILIGHEID STAAT VOOROP!!!!!!!!!!!!**
- **Iedereen is bevoegd het werk stil te leggen als de veiligheid in het geding is!!**

6

7

8

Tijdslijnen

- 26 januari 2018 ongeval en start diverse onderzoeken en verhoren
- 05 februari 2018 brief Inspectie SZW met streven om na 13 weken onderzoek afgerond te hebben!
- Diverse verhoren door Inspectie SZW, laatste op 17-05-2019
- Overdracht stukken van Inspectie SZW naar functioneel parket OM ca. 12-07-2019
- Bericht OM 17-10-2019 middels Proces-Verbaal Arbeidsomstandigheden 380 pagina's rapport Inspectie SZW!
- D.d. 09-11-2020 verhoor door OM.
- 18-02-2020 Voorstel voor schikking.
- 19-04-2021 Ondertekening transactie- / schikkingsvoorstel.
- April 2021 informeren van direct betrokkenen omtrent transactie-/schikkingsvoorstel.
- Na april 2021 informeren van branche inzake afhandeling ongeval.
- 25-05-2021 Publicatie op Website OM, was niet medegedeeld!
- 11 februari 2022 gesprek met Stichting Arbeidsongevallen

9

OPENBAAR MINISTERIE

Schikking voor dodelijk arbeidsongeval bij werkzaamheden aannemingsbedrijf

Newsbericht | 25-05-2021 | 09:38

Het is januari 2018, een aantal werknemers van Aannemingsbedrijf Gebr. Van der Steen B.V. verrichten werkzaamheden om bij een waterleiding onder een dicht gestrate oprijt te komen. Hun werkgever, het aannemingsbedrijf, was door een zogenaamde KLIC-melding van de netbeheerder op de hoogte gesteld van een elektriciteitsleiding die in de nabijheid van de betreffende waterleiding lag. De exacte locatie moest door de werknemers zelf worden vastgesteld door het graven van proefsleuven met behulp van detectieapparatuur. Om de oprit zo min mogelijk te beschadigen hebben de werknemers ervoor gekozen om de waterleiding niet te schop op te graven. Ze willen de klus op die locatie graag die dag afronden maar het duurt een hele ochtend met de schop graven voordat ze de vermeende waterleiding vinden. Een van hen knipte deze met een niet-geïsoleerde kniptang door maar het bleek echter niet de waterleiding te zijn maar de elektriciteitskabel. De werknemer overleed ter plekke ten gevolge van elektrocutie. Het Openbaar Ministerie (OM) verwijt het aannemingsbedrijf dat er geen duidelijke instructies waren gegeven over hoe ondergrondse leidingen moeten worden geïdentificeerd. Ook het toezicht op de werkzaamheden ontbrak volgens het OM.

Arbo Veiligheidsbeleid

Het bedrijf heeft volgens het OM steken laten vallen in het Arbo veiligheidsbeleid. Voordat in de grond gewerkt werd had de, in dit geval elektriciteitsleiding, spanningsloos moeten zijn. Ook hadden alle ondergrondse leidingen moeten worden geïdentificeerd en hadden er duidelijke instructies gegeven moeten worden over de te volgen werkwijze, het bedrijf heeft hierbij te veel op het gecertificeerde vakmanschap en jarenlange werkervaring van de werknemers geleend. Specifiek voor dit ongeval is het OM van oordeel dat het spanningsloos maken van de elektriciteitsleiding mogelijk was en wordt het bedrijf verweten dit niet te hebben gedaan.

Om elektriciteitskabels te kunnen vinden dienen deze blootgelegd, geïdentificeerd en zo nodig te worden geselecteerd. Bij twijfel dient de netbeheerder te worden geraadpleegd. In dit geval, zo blijkt uit onderzoek, bevoledigden de werknemers de kleur, diameter en tikken de werknemers met een schop tegen de kabel om te luisteren of deze hol was en of de kabel hard (= waterleiding) of zacht was. De werknemers maakten geen gebruik van de beschikbare detectieapparatuur en hadden verzuid om alle kabels en leidingen conform de KLIC op te zoeken. Vervolgens namen de werknemers gezamenlijk het besluit dat de aangevoelde leiding wel de gezochte waterleiding moest zijn met het risico van de nu bekende desastreuze gevolgen.

Veiligheidsplan

In het veiligheidsplan van het aannemingsbedrijf wordt expliciet gewaarschuwd voor het niet bekend zijn met de ligging van aanwezige kabels en leidingen en voor het risico van elektrocutie. Hiervoor werden de maatregelen genoemd van het gebruik van detectieapparatuur en proefsleuven graven. Uit onderzoek blijkt dat toezicht op het nakomen van de werkstructuur tekortschoot en er te veel op het vakmanschap en ervaring van de mensen werd geleund. Het bedrijf wist middels graafschadepreventie, dat de werknemers het gebruik van een kabelzoeker met het graven van proefsleuven niet structureel gebruikten. Dit ondanks de verstrekte werkstructuur. Mede hierdoor zijn voor de betreffende werkzaamheden deze instructies niet gegeven. Ook is er op de betreffende dag geen toezicht gehouden op het naleven van de instructies. De bij het werk aanwezige collega's verklaarden dat zij wel aan de maatregelen hebben gedacht bij het uitgraven van de leiding en het knippen van de vermeende buis maar dat zij volledig overtuigd waren van het feit dat het een waterleiding zou betreffen en dat zij toen over zijn gegaan tot het doorknippen van de betreffende kabel, met een noodlottig gevolg.

Veiligheidsmaatregelen bedrijf

Naar aanleiding van het dodelijk ongeval heeft het aannemingsbedrijf intern onmiddellijk veiligheidsmaatregelen genomen om dergelijke ongevallen voor de toekomst te voorkomen en het bedrijf heeft binnen de totale landelijk aannemingssector, brancheorganisaties en bij alle netbeheerders van ondergrondse infrastructuur, aandacht gevraagd voor het ongevacciemat. Met name het correct identificeren en selecteren van kabels- en leidingen alsmede het creëren van een veilige werkplek en omgeving, heeft hierbij tot op heden de volle aandacht. Ook heeft het bedrijf richting de nabestaanden grote betrokkenheid en zorg betracht en de financiële gevolgen voor de nabestaanden goed geregeld.

Passende afdoening

Het OM en het aannemingsbedrijf schikken de zaak met de voorwaarden dat het bedrijf een geloftebedrag van € 20.000,-. Daarnaast heeft het bedrijf reeds een bedrag van € 10.000,- overgemaakt aan Stichting Arbeidsongevallen en heeft inmiddels al diverse presentaties gegeven aan vakgenoten over de betreffende risico's en de te nemen veiligheidsmaatregelen om dit soort ongevallen in de toekomst te voorkomen. Deze schikking levert een maatschappelijk gelijk, zo niet beter resultaat op dan de gang naar de rechter. De door het bedrijf genomen verantwoordelijkheid heeft deze schikking mogelijk gemaakt. Het OM is dan ook van oordeel dat dit een passende afdoening is.

Nabestaanden

Het bedrijf heeft na het ongeval goed contact onderhouden met de nabestaande en de letselschade procedure is naar tevredenheid van de nabestaanden afgewikkeld. Daarnaast heeft het bedrijf direct na het ongeval actie ondernomen om de veiligheid in het bedrijf en in de totale bedrijfssector te verbeteren en meerdere veiligheidskandidaten ter ondersteuning ingeschakeld.

Hoort bij

> Functioneel Parket

10

Impact betrokkenen

- Gezin, echtgenote familie en nabestaanden
- Direct betrokken collega's
- Direct betrokken medewerkers opdrachtgevers
- Direct betrokken bewoner
- Collega's
- Impact op medewerkers, collega aannemers, netbeheerders en branche
- Omgang met nabestaanden, collega's, branchegenoten, Inspectie SZW, OM, verzekering enz.

Gebr. van der Steen Bedrijven

11

Was dit een incident of komt dit landelijk gezien vaker voor?

- Reactie van collega's, monteurs en fitters bij zowel netbeheerders en aannemers geven duidelijk aan dat dit geen incident is.
- Ook een ervaren vakman kan al dan niet door omstandigheden iets over het hoofd zien wat tot een ongeval kan leiden
- Regelmatig incidenten, gelukkig vaak zonder letsel en goed afloop!
- Bijgaand enkele foto's van landelijke praktijkvoorbeelden van incidenten in onze branche

Gebr. van der Steen Bedrijven

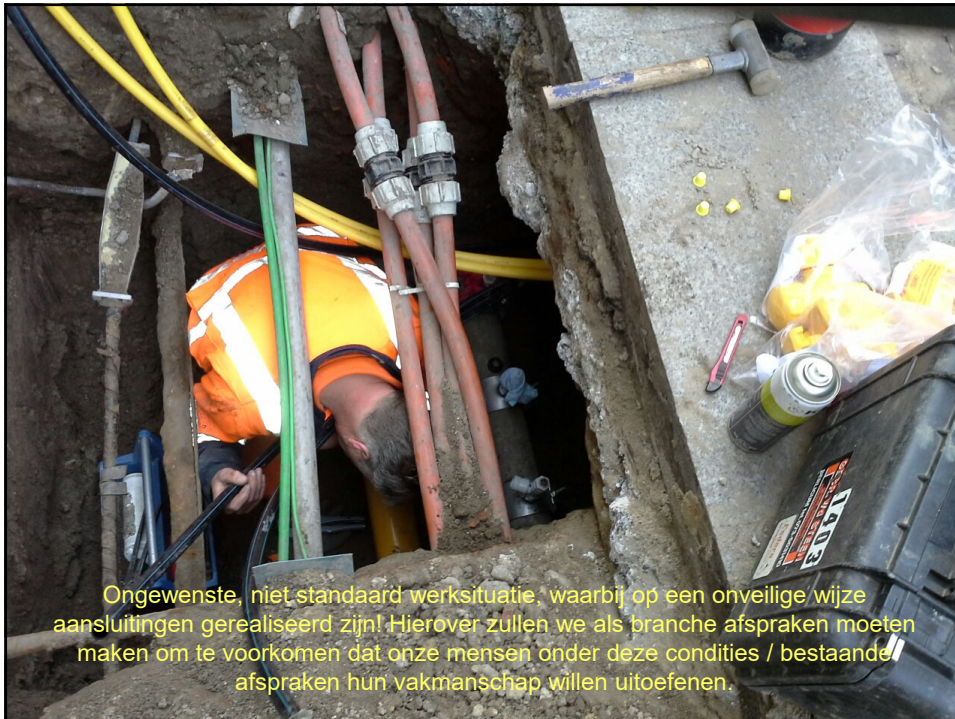
12

13

14

15

16

17

18

Aanbevelingen / leermomenten!

1. Neem direct contact op met nabestaanden en betrokken collega's en ga op bezoek, zorg voor professionele hulp en ga hier als leidinggevende ook regelmatig mee in gesprek, zeker in de dagen na het ongeval, maar ook daarna! **Denk aan de menselijke maat!**
2. Toon **empathie** richting de nabestaanden, betrokken collega's, medewerkers, opdrachtgevers, klanten en of omstanders. **denk eraan hoe je zelf behandeld zou worden als jezelf of je gezinsleden dit zou overkomen!** Dit geldt ook voor de omgang met opdrachtnemer én opdrachtgever! **Neem je verantwoordelijkheid, ook als eindverantwoordelijke!**
3. Een mensenleven is niet in geld uit te drukken, **ontzorg dan ook de nabestaanden met de kosten van de uitvaart** die op ze afkomt, communiceer dit ook met de nabestaanden / uitvaartonderneming.
4. **Zorg dat je goed verzekerd bent** maar dat de verzekering ook de juiste menselijke maat hanteert in de financiële afhandeling, immers hebben de nabestaande een naaste verloren, wat onvergoedbaar is! Dit geldt ook voor individuele medewerkers en zelfstandigen!
5. **Pas na intern onderzoek vooruitlopend op onderzoek Arbeidsinspectie / OM werkinstructies e.d. aan** en deel deze met de branche zodat men hier lering uit kan trekken!
6. **Deel transparant de informatie van het ongeval** onder voorbehoud van het onderzoek en definitieve rapport van Inspectie SZW, zodat je nabestaanden, collega's en de branche kunt informeren om ervan te leren en mogelijk herhaling kunt voorkomen.
7. Inspectie SZW en Openbaar Ministerie houden zich aan feiten / de wet constateert zich op feiten niet op praktijksituaties met hun geringe branchekennis!
8. Zorg voor (juridische) begeleiding van mensen die gehoord worden door SZW en het OM
9. **Probeer, afhankelijk van het ongeval, "juristerij" te voorkomen.** Hier wordt niemand beter van en zeker niet de nabestaanden en betrokkenen.
10. Denk aan de nazorg en communicatie richting nabestaanden én betrokkenen!

Gebr. van der Steen Bedrijven

19

Wat kunnen we er samen aan doen om deze situaties te voorkomen, zodat collega's / medewerkers 's-avonds weer veilig thuis komen?

Delen praktijkervaringen!

Gebr. van der Steen Bedrijven

20

Vragen en of opmerkingen!!

van der Steen Bed

21

Tot slot

- Denk aan je eigen veiligheid en die van je collega's en omstander(s) en spreek elkaar hierop aan!!
- We zien iedereen graag gezond op het werk maar natuurlijk ook weer gezond thuiskomen!!
- Bedankt voor jullie aandacht !!!!

**Allen een goed en ongevals-vrij jaar
toegewenst!!**

Gebr. van der Steen Bedrijven

22